

1

Een menselijk lichaam begint vier minuten na overlijden te ontbinden. Het lichaam, ooit de verpakking van het leven, ondergaat zijn laatste metamorfose. Het begint zichzelf te verteren. De cellen ontbinden van binnen naar buiten. Weefsel wordt eerst vloeibaar, dan gas. Niet langer beziel, wordt het lichaam een roerloos feestmaal voor andere organismen. Eerst bacteriën, dan insecten. Vliegen. Eitjes worden gelegd en komen uit. De larven eten van de voedzame kweek en trekken daarna weg. Ze verlaten het lichaam op ordentelijke wijze, elkaar volgend in een keurige processie die altijd gericht is op het zuiden. Soms naar het zuid-oosten of zuidwesten, maar nooit noordwaarts. Niemand weet waarom.

Inmiddels is het spierweefsel opgelost en veranderd in een krachtig chemisch brouwsel. Het is dodelijk voor vegetatie en doodt het gras waar de larven doorheen kruipen en vormt achter hen een navelstreng van de dood. Onder de juiste omstandigheden – droog en warm, zonder regen – kan die meters lang worden, een slingerende polonaise van dikke, gele maden. Het ziet er curieus uit, en is het dan niet logisch dat nieuwsgierigen dat fenomeen tot aan de bron volgen? En zo vonden de jongens Yates wat er over was van Sally Palmer.

Neil en Sam stuitten op het spoor van maden aan de rand van het Farnham-bos, vlak bij het moeras. Het was de tweede week van juli en die ongewone zomer leek al een eeuwigheid te duren. De hitte leek oneindig, ontnam de bomen hun kleur en bakte de grond tot die zo hard was als bot. De jongens waren op weg naar Willow Hole, een met riet omzoomd meertje dat fungeerde als

het plaatselijke zwembad. Ze hadden daar met wat vriendjes afgesproken en zouden die zondagmiddag doorbrengen met het maken van bommetjes in het lauwwarme groene water vanaf een overhangende boom. Tenminste, dat dachten ze.

Ik zie ze voor me, verveeld en lusteloos, bedwelmd door de hitte en ongeduldig tegenover elkaar. Neil, die elf is en drie jaar ouder dan zijn broer, loopt een stukje voor Sam, als blijk van zijn ongeduld. Hij heeft een stok in zijn hand waarmee hij in het voorbijgaan tegen de stengels en takken slaat. Sam sukkelde achter hem aan en haalt af en toe zijn neus op. Niet door een zomerverkoudheid, maar vanwege de hooikoorts, die ook zijn ogen rood maakt. Een lichte antihistamine zou hem kunnen helpen, maar dat weet hij op dat moment nog niet. Hij snuft altijd in de zomer. Eeuwig de schaduw van zijn oudere broer, loopt hij met zijn hoofd naar beneden, en daarom is hij degene die het madenspoor ontdekt en niet zijn broer.

Hij blijft stilstaan om het te bekijken voor hij Neil roept. Neil aarzelt, maar het is duidelijk dat Sam iets gevonden heeft. Hij probeert ongeïnteresseerd te doen, maar vindt de golvende rij maden net zo intrigerend als zijn broer. Allebei buigen ze zich over de larven, vegen donker haar uit bijna identieke gezichten, trekken hun neus op door de ammoniakgeur. En hoewel geen van beiden zich later kon herinneren wiens idee het was om te kijken waar de maden vandaan kwamen, stel ik me voor dat het Neil was. Hij was zelf langs de maden gelopen zonder ze te zien en wilde nu graag weer de leiding nemen. Dus is het Neil die voorop gaat, richting de vergeelde pollen moerasgras waar de maden vandaan stromen. Sam volgt hem.

Zouden ze de geur hebben opgemerkt toen ze dichterbij kwamen? Waarschijnlijk wel. Die moet sterk genoeg zijn geweest om zelfs in Sams verstopte holtes door te dringen. En waarschijnlijk wisten ze wat het was. Dit zijn geen stadsjongens, onbekend met de cyclus van leven en dood. De vliegen zouden ook een waarschuwing moeten zijn geweest, een slaapverwekkend gezoem dat de hitte leek te vullen. Maar het lichaam dat ze vonden was niet een schaap of een hert of zelfs een hond, zoals ze misschien had-

den verwacht. Naakt maar onherkenbaar in de zon, was Sally Palmer een en al beweging, een op en neer deinende, krioelende massa die onder haar huid kolkte en uit haar mond en neus barstte, en uit de minder natuurlijke openingen van haar lichaam. De maden die uit haar stroomden, verzamelden zich op de grond voordat ze wegekropen in een rij die zich nu tot achter de twee jongens uitstrekte.

Het maakt eigenlijk niet uit wie er het eerst vandoor ging, maar ik stel me zo voor dat het Neil was. En zoals altijd zou Sam zijn grote broer volgen en proberen hem bij te houden in een race die eerst naar huis leidde en toen naar het politiebureau.

En uiteindelijk naar mij.

Behalve een licht kalmeringsmiddel, gaf ik Sam ook wat antihistamine voor zijn hooikoorts. Maar hij was inmiddels niet meer de enige met rode ogen. Ook Neil was nog ontdaan van hun ontdekking, hoewel hij zijn houding van stoere puber inmiddels weer had aangenomen. En dus was hij en niet Sam degene die me vertelde wat er was gebeurd, nu al de pijnlijke herinnering tot een meer acceptabele vorm verpakkend, een verhaal dat steeds opnieuw zou worden verteld. En later, toen de tragische gebeurtenissen van die uitzonderlijk hete zomer hun beloop hadden gehad, vertelde Neil het jaren daarna nog steeds, voor eeuwig degene wiens ontdekking alles in gang had gezet.

Maar dat was niet zo. Alleen hadden we tot op dat moment nooit geweten wat er zich onder ons bevond.

2

Ik was drie jaar eerder op een namiddag van een natte maand maart in Manham gekomen. Ik kwam aan op het station – niet veel meer dan een Perronnetje ver weg van alles en iedereen – en merkte dat ik terechtgekomen was in een regenachtig landschap dat even weinig menselijk leven als contouren leek te bevatten. Daar stond ik dan met mijn koffer, de omgeving in me opnemend, me nauwelijks bewust van de regen die in mijn kraag druppelde. Plat broekland en moerassen spreidden zich voor me uit, een vlak landschap dat tot aan de horizon alleen door kale stukjes bos werd onderbroken.

Ik was nog niet eerder in de Broads – de plassen van Norfolk – geweest. De streek was heerlijk onbekend. Ik nam de uitgestrekte open ruimte in me op, ademde de vochtige koude lucht in en voelde dat iets zich, een heel klein beetje, begon te ontspannen. De omgeving had onvriendelijk kunnen overkomen, maar het was geen Londen en dat was genoeg.

Niemand wachtte me op. Ik had geen vervoer geregeld vanaf het station. Zo ver had ik niet vooruit gepland. Ik had mijn auto verkocht, samen met alle andere spullen, en niet gedacht aan hoe ik nu het dorp moest bereiken. Mijn gedachten waren nog verre van helder in die tijd. Als ik er sowieso aan zou hebben gedacht, zou ik er als arrogante stadsbewoner van uit zijn gegaan dat er taxi's zouden zijn, een winkel, iets. Maar er was geen taxi-standplaats, zelfs geen telefooncel. Ik had even spijt dat ik mijn mobiele telefoon had weggegeven, maar pakte toen mijn koffer op en liep naar de weg. Daar aangekomen restten me slechts twee opties: links of rechts. Zonder te aarzelen sloeg ik links af. Zom-

aar. Na een paar honderd meter kwam ik bij een kruising met een vaag leesbaar houten verkeersbord. De paal stond scheef, zodat het leek alsof het in de natte aarde naar een ondergrondse plek wees. Maar het vertelde me ten minste dat ik de goede kant opging.

Het werd al donker tegen de tijd dat ik het dorp bereikte. Terwijl ik langs de weg liep, waren er een paar auto's langsgekomen, maar die waren niet gestopt. Afgezien daarvan waren de eerste tekenen van leven een paar boerderijen die ver van de weg stonden, een heel eind uit elkaar. En toen zag ik in het schemerlicht voor me de toren van een kerk, ogenschijnlijk half begraven in het weiland. Er was nu ook een voetpad, smal en glad door de regen, maar beter dan de berm en de hagen die ik had gebruikt sinds het verlaten van het station. Een volgende bocht in de weg onthulde het dorp zelf. Tot je ertegen aanliep, bleef het praktisch onzichtbaar.

Je kon het niet direct een ansichtkaartplaatje noemen. Het was te zeer bewoond, te uitgestrekt om te voldoen aan het standaardbeeld van een Engels plattelandsdorpje. Aan de buitenrand stond een rijtje vooroorlogse huizen, die echter al snel plaatsmaakten voor stenen cottages, met muren waar stukjes vuursteen in zaten. Naarmate ik dieper in het hart van het dorp doordrong, werden ze steeds ouder en elke stap bracht me verder terug in de tijd. De huizen waren door de motregen van een glanslaagje voorzien en stonden op een kluitje. Hun levenloze ramen staarden me met nauwelijks verholten achterdocht aan.

Na een poosje verschenen er dichte winkels langs de weg en daarachter nog meer huizen die in de natte schemering verdwenen. Ik passeerde een school en een pub, en kwam toen bij een dorpspleintje met wat gras. Het leek wel in lichterlaaie te staan, met narcissen die in de regen knikten, hun gele trompetten schokkend kleurrijk in deze wereld van sepiatinten. Een enorme, oude paardenkastanje torende boven het grasveld uit en spreidde zijn kale, zwarte takken over het gras. Daarachter, omringd door een begraafplaats met scheve, met mos begroeide stenen, stond de Normandische kerk waarvan ik de toren vanaf de weg had ge-

zien. Net als bij de oudste huisjes waren de muren van de kerk bedekt met vuursteen: harde, vuistgrote stenen die de elementen trotseerden. Maar de zachtere mortel ertussen was verweerd en getekend door de tijd, en de kerkraden en de deur waren enigszins scheefgetrokken omdat de grond eronder gedurende de eeuwen was verzakt.

Ik bleef stilstaan. Ik zag verderop nog meer huizen. Het was duidelijk dat Manham niet veel meer was dan dit. Door sommige ramen scheen licht, maar verder was er geen teken van leven. Ik bleef in de regen staan, niet goed wetend welke kant ik op moest. Toen hoorde ik iets en zag dat er op de begraafplaats twee tuinmannen aan het werk waren. Niet gehinderd door de regen en de invallende duisternis harkten ze het gras rond de oude stenen aan. Ze werkten door zonder op te kijken toen ik naar ze toe liep.

‘Kunt u me vertellen waar de huisartspraktijk is?’ vroeg ik, terwijl het water in straatjes langs mijn gezicht droop.

Ze hielden allebei op met harken en namen me op. Ondanks het verschil in leeftijd leken ze zo op elkaar dat het wel grootvader en kleinzoon moesten zijn. Beide gezichten vertoonden dezelfde kalme, onverschillige blik met rustige, korenbloemblauwe ogen. De oudere man wees naar een smalle weg met bomen aan de andere kant van het pleintje.

‘Die kant op.’

Zijn accent was een nieuwe bevestiging van het feit dat ik me niet langer in Londen bevond: rollende klinkers die vreemd klonken in mijn stadse oren. Ik bedankte ze, maar ze waren alweer aan het werk gegaan. Ik liep de straat in, het geluid van de regen werd versterkt omdat het door de takken drupte. Even later kwam ik bij een groot hek met daarachter een smalle oprit. Aan een van de hekpalen was een bord bevestigd met daarop de naam BANK HOUSE. Eronder een koperen plaat met DR. H. MAITLAND. De oprit werd geflankeerd door taxusbomen en liep via een goed onderhouden tuin in een flauwe helling omhoog naar het erf van een indrukwekkend achttiende-eeuws huis. Ik gebruikte de versleten gietijzeren staaf naast de voordeur om de modder van mijn schoenen te schrapen en klopte toen hard op de deur met de zwa-

re klopper. Ik stond op het punt nog een keer te kloppen, toen de deur werd geopend.

Een gezette vrouw van middelbare leeftijd met een onberispelijk zilvergrijs kapsel keek me aan. 'Ja?'

'Ik kom voor dr. Maitland.'

Ze fronste. 'De praktijk is dicht. En ik ben bang dat de dokter op dit moment geen huisvisites aflegt.'

'Nee... ik bedoel, hij verwacht me.' Dat leidde niet tot een reactie. Ik besepte opeens hoe verformfaaid ik eruit moest zien na een wandeling van een uur in de regen. 'Ik kom voor de betrekking. David Hunter?'

Haar gezicht lichtte op. 'O, het spijt me vreselijk. Ik had het niet door, ik dacht... Komt u alstublieft binnen.' Ze deed een stap achteruit om me binnen te laten. 'Hemeltjelijf, u bent doorweekt. Hebt u ver moeten lopen?'

'Vanaf het station.'

'Het treinstation? Maar dat ligt kilometers verderop.' Ze hielp me al uit mijn jas. 'Waarom hebt u ons niet gebeld dat u was aangekomen? We hadden u kunnen laten ophalen.'

Ik gaf geen antwoord. Eerlijk gezegd was dat niet in me opgekomen.

'Komt u maar mee naar de zitkamer. Daar brandt de haard. Nee, uw koffer kan hier wel blijven staan,' zei ze terwijl ze mijn jas ophing. Ze glimlachte. Voor het eerst viel de spanning in haar gezicht me op. Wat ik net als bits had geïnterpreteerd, was gewoon vermoeidheid. 'Niemand zal hem hier stelen.'

Ze ging me voor naar een grote, met houten panelen betimmerde kamer. Voor de haard, waar een stapel hout in lag te gloeien, stond een versleten leren Chesterfield bank. Het kleed was Perzisch, oud maar nog steeds prachtig. Daaronder kale, donkerbruin gebeitste planken. De kamer rook lekker, naar pijnbomen en haardvuur.

'Gaat u maar zitten. Ik zal dr. Maitland waarschuwen dat u er bent. Hebt u zin in een kop thee?'

Nog een teken dat ik niet meer in de stad was. Daar zou het koffie zijn geweest. Ik bedankte haar en starde in het vuur toen

ze de kamer had verlaten. Na de kou maakte de hitte me slaperig. Aan de andere kant van de openslaande deuren was het nu helemaal donker. De regen kletterde tegen de ramen. De bank was zacht en comfortabel. Ik voelde dat mijn oogleden dicht begonnen te vallen. Ik stond heel vlug op, bijna in paniek door het knikkebollen. Ik voelde me opeens uitgeput, fysiek en mentaal afgepeigerd. Maar de angst om in slaap te vallen was nog sterker.

Toen de vrouw terugkwam, stond ik nog steeds voor het vuur. 'Gaat u mee? Dr. Maitland is in zijn werkkamer.'

Ik volgde haar de gang door, mijn schoenen kraakten op de houten vloer. Aan het einde van de gang klopte ze zachtjes op een deur en opende die, duidelijk vertrouwd, zonder te wachten op een antwoord. Ze glimlachte weer toen ze een stapje opzij deed zodat ik kon passeren. 'Ik kom zo met de thee,' zei ze en ze deed de deur achter zich dicht.

Binnen zat een man achter een bureau. We keken elkaar even aan. Hoewel hij zat, kon ik zien dat hij erg lang was, een benig gezicht had met diepe rimpels, en een volle bos haar die eerder crèmekleurig was dan grijs. Maar de zwarte wenkbrauwen spraken elke schijn van zwakheid tegen en de ogen daaronder waren scherp en alert. Ze namen me snel op, maar ik zou niet kunnen zeggen welke indruk ze kregen. Voor het eerst gaf het me een wat ongemakkelijk gevoel dat ik niet bepaald op mijn best was.

'Alle Jezus, man, je bent kletsnat!' Zijn stem was bars en ruw maar niet onvriendelijk.

'Ik ben komen lopen vanaf het station. Er waren geen taxi's.'

Hij snoof. 'Welkom in idyllisch Manham. Je had me moeten laten weten dat je een dag eerder zou komen. Dan had ik voor vervoer vanaf het station kunnen zorgen.'

'Een dag eerder?' echode ik.

'Ja, ik verwachtte je morgen pas.'

Voor het eerst drong de betekenis van de gesloten winkels tot me door. Het was zondag. Ik had niet beseft hoe verwrongen mijn gevoel van tijd was geworden. Hij deed net alsof hij niet doorhad hoe onthutst ik was door mijn blunder.

'Maakt niet uit, je bent er nu. Dan heb je meer tijd om je te

installeren. Ik ben Henry Maitland. Aangenaam.'

Hij stak zijn hand uit zonder op te staan. En pas toen viel het me op dat zijn stoel wielen had. Ik liep naar voren om zijn hand te schudden, maar niet voor hij mijn aarzeling had gezien. Hij glimlachte wrang. 'Nu weet je meteen waarom ik die advertentie heb gezet.'

Die had in het banenkatern van *The Times* gestaan, een klein berichtje waar je makkelijk overheen keek. Maar om een of andere reden was mijn oog er meteen op gevallen. Een dokterspraktijk op het platteland zocht een huisarts voor bepaalde tijd. Zes maanden, voor woonruimte werd gezorgd. Het was vooral de locatie die me aantrok. Niet dat ik nu per se in Norfolk wilde werken, maar het betekende weg uit Londen. Ik had gesolliciteerd zonder al te veel hoop of het vooruitzicht dat ik de baan zou krijgen, en toen ik een week later een brief terugkreeg, verwachtte ik dan ook dat het een beleefde afwijzing zou zijn. In plaats daarvan bevatte de envelop een aanbod. Ik moest de brief twee keer lezen voor ik besepte wat erin stond. Vroeger zou ik me misschien hebben afgevraagd waar het addertje onder het gras zat. Maar vroeger zou ik om te beginnen nooit op deze baan hebben gesolliciteerd.

Ik reageerde per kerende post dat ik de baan accepteerde.

Nu keek ik mijn nieuwe werkgever aan en vroeg me met terugwerkende kracht af waar ik aan begonnen was. Alsof hij mijn gedachten kon lezen, sloeg hij met zijn handen op zijn benen. 'Een auto-ongeluk.' Geen spoor van gêne of zelfmedelijden. 'Misschien dat ik er over een tijdje weer iets mee kan, maar tot die tijd kan ik het niet in mijn eentje af. Het afgelopen jaar heb ik met waarnemers gewerkt, maar daar heb ik genoeg van. Elke week een ander gezicht, dat doet niemand goed. Je zult er snel genoeg achter komen dat ze hier niet van verandering houden.' Hij pakte een pijp en wat tabak van zijn bureau. 'Vind je het erg als ik rook?'

'Niet als u het niet erg vindt.'

Hij lachte. 'Goed antwoord. Ik ben niet een van je patiënten. Onthou dat.'

Hij zweeg even terwijl hij de lucifer bij de pijpenkop hield.

‘Zo,’ zei hij, al puffend, ‘het zal wel even wat anders zijn dan werken op de universiteit. En bovendien is dit niet bepaald Londen.’ Hij keek me over zijn pijp heen aan. Ik wachtte tot hij me zou vragen naar mijn carrière. Maar dat deed hij niet. ‘Als je nog twijfelt, is het nu het moment dat te melden.’

‘Nee,’ antwoordde ik.

Hij knikte tevreden. ‘Prima. Je zult voorlopig hier wonen. Ik zal Janice vragen je je kamer te laten zien. We praten tijdens het avondeten wel verder. Je kunt morgen meteen aan de slag. Het spreekuur begint om negen uur.’

‘Mag ik iets vragen?’ Hij trok zijn wenkbrauwen vragend op. ‘Waarom hebt u me aangenomen?’

Dat zat me dwars. Niet genoeg om het aanbod af te wijzen, maar toch was het in mijn hoofd blijven rondspoken.

‘Je leek me geschikt. Goede papieren, uitstekende referenties en bereid om in dit gehucht te komen werken voor het hongersloon dat ik bied.’

‘Ik had eerst nog een gesprek verwacht.’

Hij wuifde met zijn pijp de opmerking terzijde en ging even schuil achter de rook. ‘Sollicitatiegesprekken kosten tijd. Ik wilde iemand die zo snel mogelijk kon beginnen. En ik vertrouw op mijn gevoel.’

Hij had iets zelfverzekerd over zich wat me geruststelde. Pas veel later, toen er geen twijfel meer over bestond dat ik zou blijven, vertrouwde hij me onder het genot van een whisky lachend toe dat ik de enige kandidaat was geweest.

Maar op dat moment kwam zo’n voor de hand liggend antwoord niet in me op. ‘Ik heb u verteld dat ik weinig ervaring heb als huisarts. Hoe kunt u nou weten dat ik het aankan?’

‘Denk jij dat je het kunt?’

Ik gaf niet meteen antwoord en overwoog de vraag eigenlijk pas voor het eerst. Ik was hier terechtgekomen zonder al te veel na te denken. Het was een manier om te ontsnappen aan een plaats en aan mensen wier nabijheid nu te veel pijn deed. Ik dacht weer aan hoe ik eruit moest zien. Een dag te vroeg en doorweekt. *Niet eens het benul om tegen de regen te schuilen.*

‘Ja,’ antwoordde ik.

‘Zie je wel.’ Zijn blik was streng, maar er zat ook iets geamuseerds in. ‘Bovendien gaat het maar om een tijdelijk dienstverband. En ik hou wel een oogje in het zeil.’

Hij drukte op een knopje bij zijn bureau. Ergens ver weg in het huis klonk een belletje. ‘We eten ’s avonds meestal om acht uur – als dat kan qua patiënten. Rust maar wat uit tot die tijd. Heb je je bagage meegebracht of wordt die later bezorgd?’

‘Ik heb mijn koffer bij me. Die heb ik bij uw vrouw achtergelaten.’

Hij keek geschokt en glimlachte toen, duidelijk in verlegenheid gebracht. ‘Janice is mijn huishoudster,’ zei hij. ‘Ik ben weduwnaar.’

De warmte in de kamer werd verstikkend. Ik knikte. ‘Ik ook.’

En zo kwam het dat ik huisarts werd in Manham. En dat ik, drie jaar later, een van de eersten was die hoorde wat de jongens Yates in het Farnham-bos hadden ontdekt. Natuurlijk wist niemand wie het was, niet meteen. Gezien de staat van het lichaam konden de jongens niet eens zeggen of het om een man of een vrouw ging. Eenmaal veilig thuis, wisten ze niet eens meer zeker of het lichaam naakt was geweest of niet. Op een bepaald moment had Sam zelfs gezegd dat het vleugels had, voor hij terugviel in onzekerheid en stilte, terwijl Neil alleen maar voor zich uit staarde. Wat ze hadden gezien, paste binnen geen enkel referentiekader waarmee ze vertrouwd waren en hun geheugen weigerde het zich te herinneren. Het enige waar ze het over eens waren, was dat het menselijk was, en dood. En hoewel hun beschrijving van de overvloedige zee van maden wees op verwondingen, wist ik maar al te goed hoe doden je voor de gek kunnen houden. Er was geen reden om van het ergste uit te gaan.

Toen nog niet.

En dat maakte de overtuiging van hun moeder alleen maar vreemder. Linda Yates zat met haar arm om haar stille jongste zoon, die tegen haar aan was gekropen en met een half oog zat te kijken naar de opzichtige kleurentelevisie in de kleine huiska-

mer. Hun vader werkte op een boerderij en was nog niet thuis. Ze had me gebeld nadat de jongens buiten adem en hysterisch het huis waren binnengestormd. Hoewel het zondagmiddag was, bestond er op zo'n kleine en geïsoleerde plek als Manham niet zoiets als 'buiten dienst'.

We waren nog aan het wachten op de politie. Ze hadden duidelijk geen haast, maar ik voelde me verplicht om te blijven. Ik had Sam een kalmeringsmiddel gegeven, zo licht dat het bijna een placebo was, en luisterde met tegenzin naar het verhaal van zijn broer. Ik had geprobeerd niet te luisteren. Ik wist maar al te goed wat ze hadden gezien.

Het was niet iets waaraan ik herinnerd wilde worden.

Het raam in de zitkamer stond wijd open, maar er kwam geen zuchtje wind doorheen om de kamer te verkoelen. Buiten was het licht oogverblindend, alles was door de middagzon verbleekt.

'Het is Sally Palmer,' zei Linda Yates plotseling.

Ik keek haar verbaasd aan. Sally Palmer woonde in haar een-tje op een kleine boerderij net buiten het dorp. Ze was een aantrekkelijke vrouw van in de dertig en was een paar jaar vóór mij naar Manham verhuisd, toen ze de boerderij van haar oom had geërfd. Ze hield een paar geiten en het feit dat ze 'familie van' was, maakte haar minder tot een buitenstaander dan ze anders misschien was geweest; zeker minder dan ik was, zelfs nu. Maar dat ze haar geld verdiende met schrijven maakte haar anders en zorgde ervoor dat de meesten van haar burens haar bekeken met een mengeling van ontzag en achterdocht.

Ik had niet gehoord dat ze werd vermist. 'Waarom zeg je dat?' 'Omdat ik over haar heb gedroomd.'

Dat was niet het antwoord dat ik verwachtte. Ik keek naar de jongens. Sam, die wat gekalmeerd leek, leek niet te luisteren. Maar Neil keek zijn moeder aan en ik wist dat alles wat hier gezegd werd, zodra hij het huis had verlaten, in het dorp bekend zou zijn. Ze vatte mijn stilte op als kritiek.

'Ze stond bij de bushalte te huilen. Ik vroeg haar wat er aan de hand was, maar ze antwoordde niet. Ik keek de weg af en toen ik me weer omdraaide, was ze verdwenen.'

Ik wist niet wat ik moest zeggen.

‘Je droomt niet zomaar,’ vervolgde ze. ‘En deze betekent ook iets.’

‘Kom op, Linda, we weten nog niet wie het is. Het kan iedereen zijn.’

Ze keek me aan met een blik die zei dat ik het mis had, maar dat ze geen zin had om met me in discussie te gaan. Ik was blij toen er op de deur werd geklopt. Dat moest de politie zijn.

Ze waren met zijn tweeën, solide toonbeelden van plattelandsdienders. De oudste van de twee had een rode blos op zijn gezicht en onderbrak zijn woorden af en toe met een vrolijke knipoog. Dat leek onder deze omstandigheden weinig gepast.

‘Dus jullie denken dat jullie een lichaam hebben gevonden?’ stelde hij opgewekt en hij wierp me een blik toe alsof het ging om een grap onder volwassenen die de jongens ontging. Terwijl Sam tegen zijn moeder aan bleef zitten, gaf Neil, onder de indruk van de geüniformeerde gezagsdragers in hun huis, mompelend antwoord op zijn vragen.

Het duurde niet lang. De oudste van de twee klapte zijn notitieboekje dicht. ‘Oké dan, we kunnen maar beter een kijkje gaan nemen. Wie van jullie tweeën gaat ons laten zien waar het is?’

Sam drukte zijn hoofd nog dichter tegen zijn moeder aan. Neil zei niets, maar werd bleek. Praten was één ding. Ernaar teruggaan iets heel anders. Hun moeder wendde zich bezorgd tot mij.

‘Ik denk niet dat dat een goed idee is,’ zei ik. Ik vond het zelfs een heel slecht idee. Maar ik had genoeg met de politie te maken gehad om te weten dat diplomatie meestal beter werkte dan confrontatie.

‘En hoe moeten we het dan vinden als geen van ons beiden de streek kent?’ vroeg hij dwingend.

‘Ik heb een kaart in de auto. Ik kan u laten zien waar het is.’

De agent deed geen poging zijn ongenoegen te maskeren. We liepen naar buiten en moesten vanwege de plotselinge schittering onze ogen samenknijpen. Het huis van de Yates’ was het laatste van een rij kleine stenen cottages. Onze auto’s stonden in een straat verderop. Ik pakte de kaart uit mijn Land Rover en spreid-

de hem uit op de motorkap. De zon schitterde op het gedeukte metaal, dat heet was geworden.

‘Het is een kleine vijf kilometer hiervandaan. U kunt verderop parkeren en door het moeras naar het bos lopen. Gezien hun verhaal zou het lichaam daar ergens moeten liggen.’ Ik wees naar een gebied op de kaart.

De agent bromde. ‘Ik heb een beter idee. Als u niet wilt dat een van de jongens ons de plek wijst, waarom doet u het dan niet?’ Hij glimlachte zuinigjes naar me. ‘U lijkt de omgeving hier te kennen.’

Ik kon aan zijn gezicht zien dat ik niet veel keus had. Ik vroeg ze me te volgen en reed weg. Het rook in de Land Rover naar heet plastic. Ik draaide beide raampjes zo ver mogelijk open. Het stuur was gloeiend heet. Toen ik zag hoe wit de knokkels van mijn handen waren, dwong ik mezelf te ontspannen.

De wegen waren smal en kronkelig, maar het was niet ver. Ik parkeerde in een diepe geul van harde, droge modder, de passagiersdeur half tegen een verdorde heg aan. Naast me kwam de politieauto met een schok tot stilstand. De twee agenten stapten uit, de oudste man sjoerde zijn broek op tot over zijn buik. De jongste, bruinverbrand en met wondjes van het scheren op zijn gezicht, hield zich wat op de achtergrond.

‘Er is een pad door het moeras,’ vertelde ik ze. ‘Dat voert naar het bos. Volg dat pad maar gewoon. Het is hoogstens een paar honderd meter.’

De oudste politieagent wreef het zweet van zijn voorhoofd. De oksels van zijn witte overhemd waren donker en nat. Er kwam een scherpe geur van hem af. Hij kneep zijn ogen samen en keek naar het bos in de verte. ‘Het is hier te heet voor. U wilt ons zeker niet laten zien waar u denkt dat het is?’ Hij klonk half hoopvol, half schertsend.

‘Als je eenmaal bij het bos bent, weet ik niet meer dan jullie,’ antwoordde ik. ‘Kijk goed uit of je maden ziet.’

De jongste agent moest lachen, maar stopte toen de ander hem dreigend aankeek.

‘Moeten jullie dit niet overlaten aan de technische recherche?’ vroeg ik.

Hij snoof. ‘Die zullen niet blij zijn als we ze hierheen halen voor een rottend hert. Dat is het namelijk meestal.’

‘De jongens denken van niet.’

‘Dat beoordeel ik liever zelf als u het niet erg vindt.’ Hij gebarde naar zijn jongere collega. ‘Kom op, dan hebben we het maar gehad.’

Ik keek hoe de twee door een gat in de heg klauterden en richting het bos verdwenen. Hij had me niet gevraagd te wachten en dat leek me ook weinig zinvol. Ik had ze zo ver gebracht als ik kon; zij moesten de rest doen.

Maar ik ging niet weg. Ik liep naar de Land Rover en pakte een fles water van onder de stoel. Lauw, maar ik had een droge mond. Ik deed mijn zonnebril op en leunde tegen het stoffige groene spatbord, mijn gezicht gericht op het bos waar de politieagenten naartoe waren gelopen. Het vlakke moeras had hen al aan het zicht onttrokken. In de hitte gaf het de lucht een vochtige, metalen glans, gevuld met het gezoem en getjilp van insecten. Een stel libellen danste voorbij. Ik nam nog een slok water en keek op mijn horloge. Ik had tot het avondspreekuur, dat over twee uur zou beginnen, geen patiënten meer, maar ik had wel wat beters te doen dan ergens in de berm staan wachten op de vondst van twee plattelandsagenten. Waarschijnlijk hadden ze gelijk. De jongens hadden vast gewoon een dood beest gezien. Fantasie en paniek hadden de rest gedaan.

Maar ik kwam niet in beweging.

Een tijdje later zag ik twee figuren terugkomen. Hun witte overhemden wipten op en neer tegen de achtergrond van verbleekte grassprietten. Zelfs voor ze bij me waren, zag ik de bleke kleur op hun gezichten al. De jongste agent had een natte braakselvlek op de voorkant van zijn shirt, maar leek dat zelf niet door te hebben. Zonder iets te zeggen, gaf ik hem de fles water. Die nam hij dankbaar aan.

De oudste agent ontweek mijn blik. ‘Je hebt hier verdomme ook geen bereik,’ mompelde hij terwijl hij naar de auto liep. Hij probeerde zijn eerdere knorrige houding weer aan te nemen, maar slaagde daar niet helemaal in.

‘Het was dus geen hert,’ zei ik.

Hij wierp me een koele blik toe. ‘Ik denk niet dat we u nog langer nodig hebben.’

Hij wachtte met zijn telefoontje tot ik in de Land Rover zat. Toen ik wegreed, was hij nog steeds in zijn mobilfoon aan het praten. De jongste agent keek naar de grond, de waterfles hing slap in zijn hand.

Ik keerde terug naar de praktijk. Allerlei gedachten sprongen wild door mijn hoofd, maar ik trok een scherm op en hield ze op een afstand, als vliegen achter een hor. Door pure wilskracht wist ik mijn hoofd leeg te houden, maar de vliegen fluisterden hun bericht wel aan mijn onderbewuste. Ik was op de weg terug naar het dorp en de praktijk doemde al voor me op. Mijn hand bewoog naar de richtingaanwijzer en stopte toen. Zonder erover na te denken nam ik een besluit dat in de weken erna zou na-echoën, een besluit dat mijn leven en dat van anderen voorgoed zou veranderen.

Ik reed rechtdoor. Richting Sally Palmers boerderij.